

Fra: Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Kristelig Folkeparti, Miljøpartiet De Grønne, Rødt og Pasientfokus.

Forespørsel til kunnskapsdepartementet ifm. samtaler om en ny barnehageenighet

Det er over 20 år siden barnehageforliket, både barnehagesektoren og utfordringene den står i har forandret seg mye. Partiene vil bruke høsten til å jobbe sammen for avklaringer, med mål om at regjeringen legger frem en lovproposisjon våren 2025.

Føringer for det videre arbeidet:

Driftstilskudd

Partiene ber departementet jobbe videre med en modell for nasjonal regulering av driftstilskudd, med utgangspunkt i en form for nasjonalt grunntilskudd beregnet ut fra lokale kostnader og at kommunen kan gi lokale tilleggstilskudd.

Partiene legger til grunn at kommunale og private barnehagetilbud likebehandles. Det gjelder også ved uttrekk fra tilskuddsgrunnlaget og tildeling av tilleggstilskudd. Like tilfeller behandles likt og forskjellig behandling må være saklig begrunnet.

Partiene ber departementet vurdere konsekvensene av følgende forslag:

- Kommunen kan holde kommunale barnehager med særskilte utgifter og satsinger utenfor tilskuddsgrunnlaget, så fremt dette er saklig avgrenset og begrunnet.
- Kommunen kan gi særskilte tilleggstilskudd til en avgrenset gruppe private barnehager, så lenge det er saklig begrunnet og avgrenset.
- Når kommunen gir tilleggstilskudd kan kommunen stille vilkår til private barnehager for å motta tilskuddet.
- Ved lokale og særskilte satsinger skal kommunen finansiere utgiftene til private og kommunale barnehager fra det samme tidspunktet.
- Tilleggstilskuddet og satsingene, og den nasjonale reguleringen av grunntilskuddet, bør samlet legge til rette for lokalt tilpassede løsninger for å stimulere til likeverdige barnehagetilbud, en mangfoldig barnehagestruktur i kommunen og kvalitetsutvikling.

Ideelle og enkeltstående barnehager

Partiene ber departementet arbeide videre med løsninger som skal gi enkeltstående og ideelle barnehager trygghet og forutsigbarhet for en finansiering det er mulig å drive barnehage i tråd med nasjonale krav, og ber om en vurdering av hvordan det kan gjøres. Partiene ber videre departementet vurdere hvordan definisjonen kan knyttes til den øvrige reguleringen, og redegjøre for konsekvensene av dette.

Bemanning

Partiene ønsker å legge til rette for en bedre bemanningssituasjon. Partiene ber departementet jobbe videre med målrettede tiltak for å redusere sykefraværet i barnehagesektoren, styrke rekruttering av barnehagelærer og barne- og ungdomsarbeidere, styrke grunnbemanningen, og mulig krav til når det skal settes inn vikarer.

Pensjon

Partiene tar sikte på at tilskudd til pensjon skal ha tydelige rammer i nasjonalt regelverk, og kunne tilpasses ytterligere lokalt.

Partiene ber departementet legge fram en vurdering av hvordan dette kan gjøres, herunder en modell med utgangspunkt i pensjonsutgifter som følge av inngåtte tariffavtaler i sektoren, men med oppad begrensning. Videre ber partiene departementet vurdere hvordan barnehager som av historiske grunner har høye pensjonskostnader skal sikres tilstrekkelig dekning.

Partiene ber departementet vurdere hvordan en langsiktig ambisjon om kostnadsdekning av pensjon etter regningen, med øvre tak, kan omtales i proposisjonen, og redegjøre for hva konsekvensene av en slik endring vil være.

Eiendomstilskudd

Partiene vil vurdere et nasjonalt eiendomstilskudd, som erstatter dagens kapitaltilskudd. Hensikten med tilskuddet er å gi en kompensasjon for eiendomskostnader knyttet til barnehagebygg, på et nøkternt nivå. Partiene ber departementet legge frem mulige modeller for dette.

Opptak

Partiene er enige om å videreføre dagens regler om at kommunen som barnehagemyndighet skal legge til rette for en samordnet opptaksprosess, der foreldres ønsker og behov tillegges stor vekt ved selve opptaket. Barn som i dag har lovfestet rett til prioritet ved opptak skal fortsatt ha dette.

Partiene ber departementet komme med en vurdering av fordeler og ulemper og konsekvenser av krav om at barn med rett til plass skal ha prioritet i både kommunale og private barnehager. Videre ber partiene departementet vurdere behovet for nasjonale føringer, og løsninger, for hvordan det i prioritering ved opptak kan tas ytterligere hensyn til barn med særlige behov.

Dimensjonering av barnehagetilbudet

Partiene ber departementet vurdere behovet for, og sammen med partene, jobbe videre med ulike modeller for hvordan kommunen kan dimensjonere kapasitet i det samlede barnehagetilbudet, dette skal inkludere en modell basert på samarbeid mellom kommunen og private barnehager. I dette arbeidet ber partiene om at hensynet til ulike familiers behov, ønske om å opprettholde en barnehagestruktur for både sentrale og mindre sentrale områder, og nødvendigheten av forutsigbarhet for barnehagene belyses.

Definisjon av ideelle barnehager

Partiene er enige om å lovfeste en definisjon for hva som utgjør en «ideell barnehage», med utgangspunkt i at ideell barnehagedrift betyr at barnehagen ikke har erverv som formål og reinvesterer eventuelle overskudd i barnehagedrift. Videre ber partiene departementet vurdere hvordan definisjonen kan knyttes til den øvrige reguleringen, og konsekvensene av dette.

Krav til bruk av tilskudd og foreldrebetaling

Partiene viser til barnehageloven § 23 om at barnehagen bare skal dekke kostnader som direkte gjelder godkjent drift av barnehagen. Partiene ber departementet i det videre arbeidet vurdere konsekvensene av å innføre en presisering i loven om at kostnadene bare skal ha et omfang som er rimelig for å oppnå formålet med anskaffelsen eller ytelsen, herunder kostnader til husleie.

Godkjenning av nye barnehager

Partiene tar sikte på at det innføres en ordning med etableringsgodkjenning for nye private barnehager. Det vil gi et enklere og mer forutsigbart system for både private barnehager og kommunen, fordi det fjerner behovet for at private barnehager søker om forhåndstilsagn om tilskudd før søknad om godkjenning av barnehagedrift. Partiene ber departementet gjøre en vurdering av hva kommunen skal kunne legge til grunn ved godkjenning, herunder behovet for nye barnehageplasser, barnehagestrukturen, barnehagens profil og om barnehagen er ideell.

Videre prosess

Partiene møtes igjen 27. august.